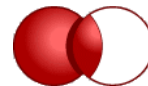

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 14-2, 22-3, 26-4/06

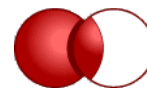
**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12.2005. godine**

«ENERGOINVEST" d.d. SARAJEVO

Sarajevo, novembar 2006. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNOM MINISTARSTVU ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE
NADZORNOM ODBORU «ENERGOINVEST»-a d.d. SARAJEVO
DIREKTORU «ENERGOINVEST»-a d.d. SARAJEVO**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Javnog preduzeća «Energoinvest» d.d. Sarajevo (u daljem tekstu – Društvo), i to Bilansa stanja na dan 31.12.2005. godine, Bilansa uspjeha, Izvještaja o novčanim tokovima i Izvještaja o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1 do 4. Za ove izvještaje odgovorna je Uprava Društva. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije, o čemu je konstatovano na stranicama od 5 do 25.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH («Sl.novine FBiH»br: 22/06), međunarodnim INTOSAI standardima o reviziji i revizorskim standardima Međunarodne federacije računovođa. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i jesu li finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila procjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vlastitih računovodstvenih politika, ocjenu primjene ostalih važećih propisa i značajnih procjena Uprave, kao i cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Provedenom revizijom, utvrdili smo da se:
 - u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima iskazuje imovina-ostala dugoročna potraživanja u iznosu od 103.009 hiljada KM, koja se odnose na potraživanja nastala do aprila 1992. godine po osnovu izvršenih poslova iz ugovora o projektovanju, isporučenoj opremi i izgradnji trafo stanica i dalekovoda u više zemalja. Društvo je prilagodilo potraživanja iznosima koje očekuje da će naplatiti. Prilagođavanje je urađeno na osnovu procjene Uprave, dobivene na osnovu najtačnijih informacija koje su im bile dostupne. Bez obzira na navedeno, mi ne možemo potvrditi da su navedena potraživanja realno iskazana, te da je u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 39. izvršeno odgovarajuće rezervisanje za ispravku vrijednosti, što smo pojasnili u tački 5.2.2.

- iskazuje imovina-nekretnine, postrojenja i oprema knjigovodstvene vrijednosti od 107.020 hiljada KM, u okviru koje se nalazi i poslovna zgrada evidentirana kao imovina van upotrebe, u vrijednosti od 35.483 hiljade KM. U ranijem periodu Društvo je vršilo revalorizaciju imovine, vrednovane po trošku nabavke, koeficijentima zasnovanim na opštem indeksu rasta cijena industrijskih proizvoda, u skladu sa tada važećim propisima i Računovodstvenim standardima FBiH. Koeficijenti su primjenjivani na historijsku nabavnu vrijednost ili na revalorizovanu nabavnu vrijednost, te na akumuliranu amortizaciju tokom dužeg perioda, čime je značajno korigovana vrijednost imovine. Navedeni koeficijenti nisu odražavali tržišnu (fer) vrijednost ove imovine, već usklađivanje sa inflacijom, zbog čega nisu odgovarajući osnov za revalorizaciju pomenute imovine u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima. Isto tako, stavljena imovina van upotrebe ukazuje da fer vrijednost iste može biti manja, te da vrijednost, vijek upotrebe i amortizaciju treba uskladiti sa računovodstvenim pravilima predviđenim u Međunarodnom računovodstvenom standardu 36. Pored navedenog ima imovine kod koje još uvijek nije riješeno pitanje vlasništva, što sve skupa može dovesti do značajnijeg odstupanja vrijednosti imovine od one iskazane u knjigovodstvenim evidencijama. Šire pojašnjenje je u tački 5.2.1.
4. Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte usklađivanja navedena u prethodnoj tački, nekonsolidovani finansijski izvještaji prikazuju istinito i fer u svim stavkama od materijalnog značaja finansijski položaj Društva, rezultate njegovog poslovanja, novčani tok i promjene na kapitalu za godinu koja je završila na dan 31.12.2005.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

**NEKONSOLIDOVANI BILANS STANJA
NA DAN 31.12.2005. GODINE**

	u 000 KM	
O p i s	2005.	2004.*
DUGOROČNA IMOVINA	253.782	246.348
Nekretnine, postrojenja i oprema	107.020	107.267
Finansijska sredstva – ostala dugoročna potraživanja	146.762	139.081
Udjeli u pravna lica u grupi i ostala povezana lica	29.774.	26.488
Kreditni pravnim licima u grupi	103.010	99.383
Ostali krediti	13.759	12.797
Ostala dugoročna potraživanja i razgraničenja	219	413
KRATKOROČNA IMOVINA	54.639	52.811
Zalihe	1.696	3.275
Sirovine i materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	1.677	3.248
Trgovačka roba	19	27
Potraživanja	43.580	36.433
Potraživanja od kupaca	24.602	32.215
Ostala potraživanja, depoziti i kaucije	356	144
Kratkoročna razgraničenja	18.622	4.074
Ulaganja	47	3.762
Gotovina i ekvivalenti gotovine	9.316	9.341
IMOVINA - SREDSTVA - UKUPNO (AKTIVA)	308.421	299.159
Vanbilansna evidencija	128.201	60.406
 KAPITAL	 229.174	 219.043
Upisani uplaćeni vlasnički kapital	220.721	220.743
Druge rezerve	2.702	518
Akumulirana dobit	12.309	6.487
Akumulirani gubitak	(6.558)	(8.705)
OBAVEZE	79.247	80.116
Dugoročne obaveze	22.852	26.750
Obaveze prema pridruženim i ostalim povezanim licima	4.150	5.157
Ostale dugoročne obaveze	2.874	5.873
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	15.828	15.720
Tekuće obaveze	56.395	53.366
Ostali krediti	1.650	3.386
Obaveze prema dobavljačima	51.021	46.892
Obaveze za poreze	556	515
Ostale obaveze	2.808	2.021
Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	360	552
KAPITAL I OBAVEZE – UKUPNO (PASIVA)	308.421	299.159
Vanbilansna evidencija	128.201	60.406

2004.* - nije revidirana od strane Ureda za reviziju institucija FBiH, ali je revidirana od neovisne vanjske revizije.

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 22.02.2006. godine, a iste je razmatrao Odbor za reviziju i pismeno dostavio svoja viđenja Nadzornom odboru.

Bilans stanja potpisan je od strane direktora "Energoinvest" d.d. Sarajevo i direktora Sektora za finansije.

Nadzorni odbor usvojio je prezentirani finansijski izvještaj.

NEKONSOLIDOVANI BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2005.

u 000 KM		
Naziv konta	2005.	2004.*
Prihodi od prodaje	225.834	207.644
Troškovi prodaje	218.175	189.290
Usklađivanje vrijednosti zaliha	2	1
Bruto dobit - dobit iz redovnog poslovanja	7.657	18.353
Dobit iz aktivnosti	7.657	18.353
Prihodi od ostalih ulaganja		68
Prihodi od otuđenja ulaganja		207
Prihodi od finansiranja	18.743	21.256
Ostali prihodi	23.326	39.786
Rashodi od otuđenja ulaganja		741
Rashodi od finansiranja	5.512	30.437
Ostali rashodi	35.828	38.213
Dobit prije poreza	8.386	10.279
Dobit poslije poreza		10.279
Vanredni prihodi		2.275
Vanredni rashodi		7.828
Gubitak od vanrednih stavki (207-206)		(5.553)
Neto dobit za period	8.386	4.726

2004.* - nije revidirana od strane Ureda za reviziju institucija FBiH, ali je revidirana od neovisne vanjske revizije.

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 22.02.2006. godine, a iste je razmatrao Odbor za reviziju i pismeno dostavio svoja viđenja Nadzornom odboru.

Bilans uspjeha potpisan je od strane direktora "Energoinvest" d.d. Sarajevo i direktora Sektora za finansije.

Nadzorni odbor usvojio je navedene izvještaje.

**NEKONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA
ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2005. GODINE**

u 000 KM

R.br.	O p i s	Oznaka	2005.
	Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti		
1	Neto dobit/dobitak		8.386
	Usklađivanje za:		
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	(+)	4
3	Rashodi (prihodi) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	5
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	3.486
5	Rashodi (prihodi) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	83
6	Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+(-)	(15.369)
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) kod razmjene valuta na tržištu (kursne razlike)	+(-)	(12.098)
8	Ostala usklađ. za negotovins.stavke i tokove koji se odnose na ulag.i fin.akt.	+(-)	14.352
9	Svega 2 do 8		(9.537)
10	Povećanje (smanjenje) zaliha	-(+)	2.193
11	Povećanje (smanjenje) potraživanja	-(+)	(3.274)
12	Povećanje (smanjenje) obračunatih nefakturisanih prihoda	-(+)	(13.394)
13	Povećanje (smanjenje) unaprijed plaćenih troškova	-(+)	(4.171)
14	(Povećanje) smanjenje obaveza prema dobavljačima	+(-)	14.576
15	(Povećanje) smanjenje ostalih obaveza	+(-)	1.845
16	(Povećanje) smanjenje obračunatih troškova	+(-)	1
17	(Povećanje) smanjenje odgođenih prihoda	+(-)	64
18	Svega 10 do 17		(2.160)
19	A. Neto gotovina dobivena od poslovnih aktivnosti (red.br. 1+9+18)		(3.311)
	Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti		
20	Nabavka (prodaja) nematerijalnih sredstava	-(+)	35
21	Nabavka (prodaja) materijalnih sredstava	-(+)	238
22	Sticanje (otuđenje) udjela u podružnicama	-(+)	(708)
23	Sticanje (otuđenje) udjela u pridruženim pravnim licima	-(+)	(2.100)
24	Dati krediti (povrat kredita) pravnim licima u grupi	-(+)	(3.627)
25	Dati krediti (povrat kredita) drugim povezanim pravnim licima	-(+)	
26	Nabavka (otuđenje) drugih ulaganja	-(+)	
27	Dati krediti (povrat kredita) drugim pravnim licima	-(+)	(2.494)
28	Ostali tokovi od ulagačkih aktivnosti	-(+)	(135)
29	B. Neto gotovina korištena u ulagačkim aktivnostima (red.br. 20 do 28)		(8.791)
	Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti		
30	Primici od izdavanja dionica i ostalih oblika formiranja i povećanja kapitala	(+)	10.355
31	Otkup (iskup) dionica i ostalih oblika kapitala	(-)	
32	Nabavka (prodaja) vlastitih dionica	-(+)	
33	Primljena pozajmljena sredstva	(+)	5.912
34	Povrat pozajmljenih sredstava	(-)	(6.271)
35	Plaćanje dividendi	(-)	
36	Ostali troškovi od finansijskih sredstava-tokovi od finansijskih aktivnosti	-(+)	7.031
37	C. Neto gotovina korištena u finansijskim aktivnostima (red.br. 30 do 36)		17.027
38	Neto povećanje (smanjenje) gotovine i ekvivalenata gotovine (A+B+C)		4.925
39	Početno stanje gotovine i ekvivalenata gotovine na računu i u blagajni		4.391
40	Konačno stanje gotovine i ekvivalenata gotovine na računu i u blagajni		9.316
41	Neto povećanje (smanjenje) gotovine i ekvivalenata gotovine (red.br: 40-39)		4.925

Izvještaj o gotovinskim tokovima potpisao je direktor "Energoinvest" d.d. Sarajevo i direktor Sektora za finansije. Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 22.02.2006. godine. Iste je razmatrao Odbor za reviziju i pismeno dostavio svoja viđenja Nadzornom odboru koje je i usvojio.

NEKONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU ZA 2005. GODINU

Opis	Upisani vlasnički kapital	Revalori- zacione rezerve	Ostala rezerva	Akumulirani dobitak (gubitak)	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2003. godine	220.743	(7.812)		2.549	215.480
Izdavanje dionica i ost.pov.kapit.			518		518
Revalorizacija stalnih sredstava					
Neto (dobit) gubitak razdoblja				788	788
Raspored dobitka (gubitka)				4.726	4.726
Ostala smanjenja vlasn.kapitala		7.812		(8.705)	893
Stanje na dan 31.12.2004*. godine	220.743		518	(2.218)	219.043
Izdavanje dionica i ost.pov.kapit.			2.184		2.184
Revalorizacija stalnih sredstava					
Neto dobit razdoblja				8.386	8.386
Neto gubitak razdoblja					
Raspored dobitka					
Raspored gubitka					
Ostala smanjenja vlasn.kapitala	(22)			(416)	438
Stanje na dan 31.12.2005. godine	220.721		2.702	5.752	229.175

31.12.2004.* - nije revidirana od strane Ureda za reviziju institucija FBiH, ali je revidirana od neovisne vanjske revizije.

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 22.02.2006. godine, a iste je razmatrao Odbor za reviziju i pismeno dostavio svoja viđenja Nadzornom odboru.

Izvještaj o promjenama na kapitalu potpisao je direktor "Energoinvest" d.d. Sarajevo i direktor Sektora za finansije.

Nerevidirani i nekonsolidovani finansijski izvještaji usvojeni su od strane Nadzornog odbora.

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI NEKONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA «ENERGOINVEST» d.d. SARAJEVO ZA 2005. GODINU

1. UVOD

«Energoinvest», d.d. Sarajevo (u daljem tekstu - Društvo), obavlja privrednu djelatnost proizvodnje i prodaje proizvoda i vršenja usluga na tržištu radi sticanja dobiti. Društvo posluje u kontinuitetu od 1951. godine, u različitim organizacionim oblicima, a kao jedinstveno preduzeće, «Energoinvest», d.d. Sarajevo od 07.09.1994. godine. Društvo je registrovano za obavljanje različitih privrednih djelatnosti proizvodnje, prodaje roba i vršenja usluga na domaćem i inostranom tržištu. Osnovne djelatnosti su proizvodnja, projektovanje, inženjering i konsalting, istraživanje i razvoj, trgovina, zastupstvo i posredništvo, prijenos tehnologije i znanja, te poslovne i druge usluge u oblastima: energetike, industrije, automatike i telekomunikacija, informatike i računarstva, obojenih metala i nemetala, nafte, gasa i hemije i zaštite okoline i korištenja voda.

Vanjsko trgovinsku djelatnosti Društvo obavlja putem vlastitih i mješovitih društava, predstavništva, gradilišta, pogona i slično u skladu sa propisima BiH, Federacije BiH, kao i propisima zemalja u kojima obavlja registrovane djelatnosti.

Djelatnost i aktivnosti Društva regulisane su Statutom i ostalim normativnim aktima. Organizacija poslovanja uređena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova, od 04.04. 2005. godine, prema kojoj Društvo obavlja djelatnost putem slijedećih organizacionih jedinica:

- Sektor Inženjering za elektroenergetiku (IEE),
- Sektor Inženjering za dalekovode (IDV),
- Sektor Inženjering za hidrotehniku, građevinarstvo i arhitekturu (HIGRA),
- Sektor Inženjering za termoeenergetska i procesna postrojenja (ITP),
- Sektor Inženjering za automatiku (IAT),
- Sektor Inženjering za komunikacije (IK),
- Sektor Energokomerc (EK),
- Sektor za finansije (SF),
- Sektor za pravne poslove (SP) i
- Sektor usluga (SU),

Izvan organizaciono radnih cjelina - sektora, organizovovani su biro i za obavljanje poslova koji predstavljaju podršku u radu i ostvarivanju odgovarajućih funkcija Uprave preduzeća, odnosno, poslovi od zajedničkog interesa.

U okviru Uprave Društva organizovana su predstavništva, i to: Energoinvest – Bureau Du Liason Alžir; Energoinvest – Moskva, Rusija; Energoinvest – Representative Office Tripoli, Libija; Energoinvest – Representative Office Cairo, Egipat; Energoinvest – Representative Office Teheran, Iran; Energoinvest – Representative Office Addis Abeba, Etiopija i Energoinvest – Representative Office Istanbul, Turska.

Društvo ima 3 supsidijarna društva u zemlji i 11 u inostranstvu, kao i 5 društava u zemlji i 12 inostranstvu sa kojim je povezan po osnovu uloženog kapitala, na osnovu čega, putem svojih predstavnika, učestvuje u poslovnim i finansijskim politikama u organima upravljanja tih firmi.

Prema vlastitoj odluci i potrebama, «Energoinvest» d.d. Sarajevo, finansijske izvještaje sastavlja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, što je navedeno i u godišnjem Izvještaju o poslovanju za 2005. godinu, prezentiranom organima upravljanja.

U Društvu je na dan 31.12.2005. godine bilo zaposleno 845 radnika.(2004.-808 radnika).

Sjedište Društva je u Sarajevu, ulica Hamdije Čemerlića br.2.

2. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije je da se na osnovu provedene revizije omogući izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom, da li su tačno, realno i objektivno iskazani prihodi, rashodi, sredstva, obaveze i kapital, da li su provedene sve potrebne procedure u vezi trošenja sredstava i da li je vlasnik o svemu pravovremeno izvješten.

Cilj revizije je i izražavanje mišljenja o osnovanosti, dokumentovanosti i transparentnosti trošenja sredstava, u okviru datih ovlaštenja, kao i ocjena računovodstvenog sistema i sistema internih kontrola, način njihovog uspostavljanja, funkcionisanja i osposobljenosti za zaštitu imovine i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima. Poseban naglasak dat je na ocjenu adekvatnosti poduzetih mjera od strane Uprave u provođenju i postizanju postavljenih ciljeva, a prije svih, u pogledu efikasne zaštite imovine, realnog planiranja, fakturisanja pruženih i izvršenih usluga i naplatu potraživanja, kao i u pogledu uspostave cjelovitog sistema internih kontrola. Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitali smo planirane procese vezane za upravljanje i rukovođenje, imovinu, prihode, obaveze, neke značajnije troškove i rashode, kao i akta i procedure javnih nabavki.

Revizija je također uključila i davanje preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasnije i ekonomičnije poslovanje, racionalnije korištenje sredstava i zaštitu imovine.

3. REZIME

Radi boljeg razumijevanja poslovanja Društva potrebno je imati na umu da se radi o multidisciplinarnom inženjeringu (projektovanje, proizvodnja, inženjering, konsalting, istraživanje i razvoj, trgovina, zastupstvo i posredništvo, transfer tehnologije i znanja), prije svega na stranom, ali i domaćem tržištu, gdje prodaje proizvode i vrši usluge radi sticanja dobiti.

U obavljanju poslova iz registrovane djelatnosti Društvo posluje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima («Sl. novine Federacije BiH» br: 23/99, 45/00, 02/02, 6/02, 29/03) i Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH («Sl. novine Federacije BiH» br: 8/05). Društvo je dužno da posluje i u skladu sa ostalim važećim propisima na nivou države BiH i Federacije BiH, a koji se prije svega odnose na propise iz oblasti javnih nabavki, računovodstva, vanjskotrgovinskog poslovanja i propisa vezanim za poreze i doprinose.

Preduzeće je pozitivno poslovalo i ostvarilo dobit u iznosu od 8,4 miliona KM. Pozitivan trend traje duži vremenski period. Poslovanje je čisto komercijalno i izloženo tržišnom djelovanju. Ukupan prihod u 2005. godini iznosio je 267,9 miliona KM, od čega je operativni prihod 225,8 miliona KM. Rashodi su iznosili 259,5 miliona KM.

Imovina preduzeća iznosi 308,4 miliona, kapital 229,1 milion KM, dok je osnovni kapital 220,7 miliona KM. Prosječna neto plata na nivou Društva isplaćena je u iznosu od 1.100 KM za 845 uposlenih od kojih gotovo 50% ima visoko obrazovanje. Prosječna neto plata uposlenih u zemlji iznosila je 765 KM, a u inostranstvu 3.075 KM. Obaveze po osnovu plata (porezi i doprinosi) uredno se izmiruju.

Uprava preduzeća sama obezbjeđuje poslove na međunarodnim javnim tenderima i u jakoj konkurenciji gdje moraju biti najbolji i najjeftiniji. To postižu, zahvaljujući prije svega, kako su istakli, ranijem rejtingu, imenu «Energoinvest»-a i kvalifikovanim kadrom. Baš zbog obavljanja djelatnosti na stranom tržištu i potrebi brzog djelovanja i prilagođavanja istom, kao i svjetskoj konkurenciji na tržištima zemalja u kojima posluje Društvo, Uprava ističe da Zakon o javnim nabavkama BiH, koji se primjenjuje na njihovo poslovanje samo zbog većinskog vlasništva države, prilično usporava njihov rad i konkurentsku sposobnost. Tim više ako se ima u vidu da se radi o čisto komercijalnom poslovanju na stranom tržištu, i to u zemljama, u kojima baš i nije uređen sistem, te da bi se održali na tom tržištu, potrebno je prilagođavanje na terenu uvjetima tržišta ili se gubi posao.

Uprava je suočena sa više rizika u ostvarivanju preuzetih poslova na stranim tržištima. To se prije svega odnosi na nestabilne cijene roba koje se koriste (bakar, željezo, cink, aluminij, izolacioni materijali), a radi se mahom o berzanskim robama čija cijena varira. Svaka promjena cijena navedenih roba utiče na poslovanje preduzeća, jer se poslovi ugovaraju po sistemu «ključ u ruke», sa fiksnom cijenom. Obzirom da se po zahtjevima investitora poslovi zaključuju isključivo u USD, poseban problem i neizvjesnost predstavljaju kursne razlike, jer svaka nestabilnost ove valute, a posebno njen pad, negativno utiče i direktno se odražava na

poslovni rezultat preduzeća. Daljnji rizik poslovanja su tržišta na kom djeluje Društvo, jer su u pitanju zemlje koje imaju političku nestabilnost, pa se dešava da se promjenom vlade, jednostavno ponište svi ugovori koje je prethodna vlada sklopila. Posebno ako se ima u vidu da Društvo uglavnom radi u oblasti energetike-elektroprivrede, a to su gotovo uvijek sredstva bilo svjetske banke, bilo države.

Našu reviziju, prije svega, usmjerili smo na realnost iskaznih pozicija u finansijskim izvještajima i usklađenosti sa primjenjivim računovodstvenim standardima koji zahtijevaju da se uz ispunjenje određenih uvjeta priznaju, mjere i iskazuju bilansne pozicije i izvještavaju dioničari o istom. Uočena su područja koja mogu imati posljedica na iskazana stanja u knjigovodstvenim evidencijama Društva, a vezana su za potraživanja po osnovu obavljenih poslova na inostranim tržištima prije rata, kao i vrijednosti nekretnina postrojenja i opreme.

Kada su u pitanju bilansne pozicije klasificirane po knjigovodstvu Društva kao dati dugoročni krediti, potrebno je znati da se u suštini radi o dugoročnim potraživanjima koja nisu naplaćena u predviđenom roku. Ova potraživanja iz osnova ugovora o izvedenim radovima ili izvezenim robama u više zemalja, nastala su do 31.03.1992 godine. Potraživanja nisu naplaćena zbog zbivanja, kako u tim zemljama, tako i kod nas, zbog čega su prekinuti kontakti sa tim zemljama, a time i mogućnost Upravi preduzeća za poduzimanja potrebnih radnji vezanih za naplatu potraživanja sve do poratnog perioda. Cijelo poratno vrijeme Društvo radi na rješavanju ovih potraživanja. Procesi su dugotrajni iz više razloga, a prije svega političke situacije, kako kod nas, tako i u zemljama iz kojih potječu dužnici preduzeća.

Komercijalna vrijednost izvršenih radova iz ugovora u navedenom periodu kreće se oko 200 miliona USD i najvećim dijelom odnosi se na potraživanja od Iraka, gdje je složen način rješavanja naplate. Preduzeće raspolaže sa dokumentacijom vezano za izvedene radove i isporučene robe. Uprava preduzeća nije odustala od naplate po komercijalnim ugovorima i vodi aktivnosti o naplati, ali je ishod teško procijeniti zbog neizvjesnosti i promjenljivosti uslova u kojima se pregovori odvijaju.

Knjigovodstvena vrijednost iskazanih potraživanja je zapravo iznos koji je Uprava preduzeća procijenila da može naplatiti i ona je kao takva priznata u finansijskim izvještajima, a utvrđena na osnovu najboljih saznanja o svjetskim kretanjima i stanja pregovora sa zemljama dužnicima. I pored toga, stvarni iznos potraživanja i naplatu je vrlo teško predvidjeti sa tačnošću, a time i pritjecanje koristi u preduzeće od te imovine. Zbog toga se iskazana vrijednost ne može potvrditi kao realna, ali isto tako ni izvršena rezervisanja za naplatu potraživanja.

Nadalje, Društvo je u finansijskim izvještajima iskazalo vrijednost nekretnina postrojenja i opreme u neto iznosu od 107 miliona KM. Mjerenje i iskazivanje navedene imovine prema tržišnoj ili fer vrijednosti može odstupati od već iskazane knjigovodstvene vrijednosti, obzirom da je Društvo u ranijem periodu vršilo duži period revalorizaciju stalnih sredstava (raniji naziv za imovinu), shodno propisima i Računovodstvenim standardima Federacije BiH, ali i koeficijentima koji su bili vezani samo za inflaciju, a ne sa tržišnom vrijednosti po kojoj se prema zahtjevima propisa treba iskazivati imovina. Posljedica toga je značajno korigovana vrijednost, prije svega građevina, ali i druge imovine. Pored navedenog, tokom revizije uočili smo dokumentaciju na osnovu koje su priznate vrijednosti pojedinih sredstava, iz koje je vidljivo da su pojedina sredstva precijenjena, a neka podcijenjena. Takva situacija nastala je prije svega zbog statusnih promjena Društva, izvršenih od strane vlasnika kapitala, spajanja i razdvajanja imovine koja se kroz bilanse teško i sporo realizira, naslijeđenog stanja neraščišćene imovine iz ranijeg sistema, novonastale situacije proistekle raspadom ranije zajedničke države i nastankom novih država, kao i zbog promjene zakonskih propisa.

U finansijskim izvještajima iskazana je značajna imovina van upotrebe. Radi se o poslovnoj zgradi u kojoj Društvo ima svoje administrativne prostore. Dio poslovnog prostora se izdaje u zakup i po tom osnovu koristi pritječu u preduzeće. Uslijed ratnih dejstava poslovna zgrada bila je u značajnoj mjeri oštećena i devastirana. Zgrada je u dijelom sanirana. Društvo još uvijek nije procjenjivalo vrijednost iste u skladu sa važećim pravilima i propisima iz računovodstva, koji zahtijevaju da se imovina van upotrebe koriguje izvršenim ulaganjima i prilagodi vremenu korištenja amortizaciji i vrijednosti.

Uprava i organi upravljanja su svjesni postojećeg stanja i opredijeljeni su za zaštitu imovine preduzeća. Pokrenuti su procesi i mjere o čemu postoji dokumentacija. Procesi vezani za rješavanje potraživanja zemalja dužnika ne ovise samo od poduzetih radnji Uprave, nego i od političke situacije u zemljama dužnicima, kao i od međunarodnih institucija koje su vezane za dugovanja, prije svega Iraka, koji je ujedno najveći dužnik za poslove izvedene prije agresije Iraka na Kuvajt. Isto tako, opredjeljenje Uprave i organa upravljanja je da se tokom 2006. godine izvrši procjena cjelokupne imovine i njeno vrednovanje po tržišnim vrijednostima.

4. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po prvi put obavlja reviziju finansijskih izvještaja pravnog lica »Energoinvest« d.d. Sarajevo i usklađenosti iskazanih iznosa u tim izvještajima sa propisima. Predmet revizije su finansijski izvještaji za 2005. godinu. Revizija finansijskih izvještaja za 2003, 2004. i 2005. godinu izvršena je od strane vanjske, komercijalne revizorske kuće. Prema članu 25. Zakona o javnim preduzećima, Nadzorni odbor je odgovoran da organizira izradu vjerodostojnih računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja, sačinjenih u skladu sa važećim zakonima o računovodstvu i reviziji i međunarodnim računovodstvenim standardima.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. Upravljanje i rukovođenje

Država kao većinski vlasnik kapitala (67 %) ima kontrolu nad poslovanjem Društva, putem svojih predstavnika koji glasanjem u organima upravljanja određuju poslovnu i finansijsku politiku preduzeća. Dodatni uticaj države na poslovanje preduzeća je i pravo organa da postavljaju i smjenjuju osobu koja će rukovoditi poslovnim aktivnostima. Pored predstavnika države u upravljanju učestvuju, shodno važećim propisima i ostali vlasnici kapitala, prema visini svog uloga.

Izbor i ovlaštenja Organa upravljanja i rukovođenja uređeni su zakonskim propisima (Zakon o privrednim društvima, Zakon o javnim preduzećima u Federaciji BiH) i internim aktima (Statut Društva). Obzirom da Društvo obavlja privrednu djelatnost proizvodnje i prodaje proizvoda, vršenja usluga na tržištu radi sticanja dobiti, obavezno je u svom poslovanju primjenjivati i propise koji se odnose na javne nabavke, računovodstvo, vanjskotrgovinsko poslovanje, kao i važeće propise iz oblasti poreza i doprinosa.

Organi Društva su:

- Skupština,
- Nadzorni odbor,
- Uprava (organ rukovođenja) i
- Odbor za reviziju, kao poseban organ.

Skupština Društva

Skupštinu Društva čine dioničari koji su određeni shodno visini vlasništva u kapitalu (država 67 %, investicijski fondovi 22 % i fizička lica 11 %).

Nadležnosti Skupštine Društva regulisane su članovima 42. do 53. Statuta. Radom Skupštine predsjedava predsjednik Nadzornog odbora ili njegov član. Skupština se mora održati najmanje jednom godišnje. Predstavnik Federacije BiH države određivalo je Federalno Ministarstvo energije, rudarstva i industrije, kao resorno ministarstvo, iz reda svojih uposlenika, za svaku sjednicu Skupštine. Tokom 2005 godine, održane su tri sjednice Skupštine, u kojima su predstavnici državnih interesa bila različita lica.

Skupština, pored ostalog, odlučuje i o: statusnim promjenama, povećanju i smanjenju osnovnog kapitala, usvajanju godišnjeg izvještaja, planovima poslovanja, rasporedu dobiti i isplati dividende, izboru i razrješenju članova Nadzornog odbora i Odbora za reviziju i visini njihovih mjesečnih naknada. Skupština Društva donosi etički kodeks i opšte akte, a takođe odlučuje i o drugim pitanjima u skladu sa zakonima i Statutom.

Uočeno je da Skupština Društva donosi sve pravilnike, što nije protupropisno, ali je rijetka praksa. To može biti neracionalno i neefikasno, zbog načina rada Skupštine i potrebnog vremena da se usvoji određeni pravilnik, a potrebno je brzo djelovanje Uprave koja opet mora imati ovlaštenje o načinu postupanja. Zbog toga bi Skupština trebala raspraviti da li je neophodno da o svakom pravilniku raspravlja i isti donosi.

Uprava je istakla da u dosadašnjem radu nije bilo problema vezano za rad Skupštine, osim što i oni misle da neke pravilnike treba da donosi Nadzorni odbor ili rukovodstvo. U razgovorima koji su prethodili usaglašavanju nadležnosti skupštine s tim se nisu složili većinski dioničari, radi čega je Statutom i uređeno da sve pravilnike usvaja Skupština. Troškove održavanja sjednica snosi Društvo.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor broji 5 članova od čega su četiri ispred Federacije BiH, a peti ispred malih dioničara (koji imaju najmanje 5 % dionica) i koji je dobio najviše glasova na Skupštini. Nadzorni odbor je imenovan na 4 godine, uz mogućnost izbora i više puta, bez ograničenja, što je u skladu sa članom 259. Zakona o privrednim društvima.

Aktivnosti i nadležnosti Nadzornog odbora, regulisane su članovima 54. do 61. Statuta Društva.. Pored ostalog, Nadzorni odbor nadzire poslovanje Društva i rad Uprave, usvaja izvještaj o poslovanju, imenuje i razrješava Upravu, daje ovlaštenja za aktivnosti ograničene Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH, priprema opšte akte i predlaže ih Skupštini, razmatra i odlučuje i o drugim pitanjima utvrđenim zakonima i Statutom. Visinu naknade članovima Nadzornog odbora određuje Skupština Društva. Sa svakim članom Nadzornog odbora zaključen je ugovor kojeg potpisuje direktor Društva po ovlaštenju. Za svoj rad članovi Nadzornog odbora primaju mjesečnu naknadu u visini prosječne plate Društva, koja je za revidiranu godinu iznosila 1.100 KM. Po osnovu neto isplata članovima Nadzornog odbora u 2005. godine isplaćeno je 63.697 KM. Ukupni troškovi Društva po navedenom osnovu iznosili su 82.960 KM, u što je uključen porez na dodatna primanja od 30 % .

Federacije BiH, kao većinski vlasnik kapitala, još uvijek nije usvojila akt o kriterijima i visini naknada onima koji u njeno ime obavljaju funkcije u organima upravljanja preduzeća, što samo iznosimo kao činjenicu, ali i prijedlog za uređenje ovog područja.

Uprava Društva

Društvo zastupa i predstavlja Uprava, koju čini direktor, bez ograničenja. Aktivnosti i nadležnosti direktora regulisane su članovima 62. – 71. Statuta. Direktor organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost u radu i poslovanju. Direktora je izabrao Nadzorni odbor većinom glasova na period od 4 godine, uz mogućnost ponovnog izbora. Položaj, ovlaštenja, odgovornost i ostala prava direktora, među kojima i visina mjesečne plaće uređeni su ugovorom između Nadzornog odbora i direktora.

Direktor ima neograničeno ovlaštenje za organizovanje i rukovođenje radom. Pored ostalog, direktor u konačnici odlučuje po kojim cijenama će se neki poslovi izvesti, o zasnivanju radnog odnosa i drugo.

Odbor za reviziju

Društvo ima i Odbor za reviziju, kojeg bira i razrješava Skupština. Dužnosti odbora su regulisane članom 73. Statuta. Odbor za reviziju, pored ostalog, dužan je imenovati vanjskog revizora, direktora Odjela za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima, što je i učinjeno. Odbor za reviziju treba da osigura da Odjel za internu reviziju izvršava svoj posao u skladu sa planom revizije i u skladu sa međunarodnim revizijskim standardima. Odbor za reviziju treba da osigura provođenje interne kontrole, u skladu sa istim zakonom i da podnosi Nadzornom odboru sažete mjesečne izvještaje.

Provedenom revizijom može se potvrditi postojanje Odjela za internu reviziju i postavljenje direktora Odjela za internu reviziju čime su ispunjeni zakonski zahtjevi. Pošto se radi o početnim poslovnim aktivnostima Odjela interne revizije, istom će biti potrebno obezbjediti ambijent za kontrolu poslovanja, i u tom dijelu, Odbor za reviziju može doprinijeti svojim prijedlozima i podrškom.

5.2. Stalna sredstva

5.2.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj cijeni umanjenom za troškove amortizacije.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom, a vijek korištenja sredstava se procjenjuje. Stope amortizacije su:

	Vijek korištenja	Stopa amortizacije
Zgrade	14 - 77 godina	1,3 – 7 %
Oprema	5 - 15 godina	6,7 – 20 %
Softver	5 godina	20 %

(u 000 KM)							
Opis	Zemljište	Gradevine	Oprema	Investicije u toku	Ostalo	Softver	Ukupno
Nabavna vrijednost							
stanje na dan 31.12.2004.	7.420	68.889	23.741	1.141	40.756	111	142.058
- povećanje		11	563	2.687	22	67	3.350
- prijenos (sa) na upotrebu	-	-	1.205	1.205	-	-	-
- rashodovanje	-	-	(1.247)	-	(23)	-	(1.270)
Stanje na dan 31.12.2005.	7.420	68.900	24.262	2.623	40.755	178	144.138
Akumulirana amortizacija:							
stanje na dan 31.12.2004.	-	15.560	14.113	-	5.060	58	34.791
- amortizacija za 2005.	-	1.075	2.364	-	25	26	3.490
- prijenos sa na	-	(19)	-	-	19	-	-
- rashodovanje	-	-	(1.163)	-	-	-	(1.163)
Stanje na dan 31.12.2005.		16.616	15.314		5.104	84	37.118
Neto knjigovodst.vrijednost							
Stanje na dan 31.12.2005.	7.420	52.284	8.948	2.623	35.651	94	107.020
Stanje na dan 31.12.2004.	7.420	53.329	9.628	1.141	35.696	53	107.267

Revizijom iskazane imovine u prednjem pregledu utvrđeno je da :

a) Preduzeće u svojim finansijskim izvještajima iskazuje imovinu, prije svega građevinske objekte koji su priznati po trošku nabavke. U periodu visoke inflacije u BiH (period od 1992. do 1998. godine), stalna sredstva revalorizovana su po koeficijentima zasnovanim na opštem indeksu rasta cijena industrijskih proizvoda, što je bilo u skladu sa tada važećim propisima i Računovodstvenim standardima FBiH, čime je u značajnom iznosu korigovana nabavna vrijednost. Navedeni koeficijenti primjenjivani su na nabavnu vrijednost ili kasnije na revaloriziranu vrijednost, te na obračunatu amortizaciju. Iako su naprijed navedeni koeficijenti propisivani od strane ovlaštenog organa, oni nisu odražavali tržišnu ili fer vrijednost imovine, već su pratili i usklađivali samo rast cijena, zbog čega nisu odražavali tržišnu vrijednost koja se zahtijeva po Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Pored navedenog u izvještajima se nalazi imovina sa prostora bivše Jugoslavije, gdje je obavljana djelatnost preduzeća, i to najviše na području Republike Hrvatske. To su u najvećem dijelu benzinske pumpe, poslovni prostori i zemljište. Knjigovodstvena vrijednost iste imovine na dan 31.12.2005. godine iznosi 22.698 hiljada KM. Dio nekretnina je procjenjivan i unesen u poslovne evidencije. Dokazi koje imamo u spisima ukazuju da je vrijednost nekih objekata precijenjena, ali ima i podcijenjenih vrijednosti, što može imati za posljedicu nerealno iskazivanje imovine u finansijskim izvještajima, jer nadoknadiiva vrijednost nije procjenjivana. U poslovne knjige unesena je i vrijednost imovine koja je upitna sa aspekta propisa. Procijenjena je imovina koja ne može biti u privatnom vlasništvu, jer se radi o javnom dobru što vrijedi za sva zemljišta koja se nalaze u pojasu autoputa. Isto tako procijenjena je i uknjižena imovina za koju se vode sudski sporovi za dokaz vlasništva, što upućuje i ukazuje da može doći do značajnog odstupanja vrijednosti imovine od one koja je iskazana u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2005. godine.

Računovodstveno pravilo u skladu sa MRS 16 je da se u bilans priznaju kao nekretnine, postrojenja opreme samo ona sredstva od kojeg će ekonomska korist povezana sa tim sredstvom pritjecati u preduzeće; da je nabavna vrijednost pouzdano izmjerena; da preduzeće tu imovinu posjeduje i koristi se njome u proizvodnji ili isporuci roba i usluga; za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe, te da je to imovina koja će se koristiti duže od jedne godine.

Uprava preduzeća svjesna je stanja o realnosti vrijednosti imovine u finansijskim izvještajima. O tome ima više informacija i rasprava, kako na Upravi, tako i na organima upravljanja. Zajedničko opredjeljenje i jednih i drugih je da se i dalje poduzimaju sve zakonske radnje u cilju zaštite imovine

preduzeća i dokazivanje i uknjižbe vlasništva. Proces dokazivanja, odnosno, sudski procesi su pokrenuti, ali isti dugo traju. Uprava je opredjeljenja da će izvršiti procjenu imovine do konca 2006. godine.

Pretežan dio nekretnina u Republici Hrvatskoj, preduzeće je steklo 1994. godine, putem pravnog sljedništva od «Energoinvest - Energopetrol»-a d.d. Sarajevo, preduzeća koje je uslijed pripajanja brisano iz sudskog registra. Dokazi o vlasništvu, odnosno, upisi u zemljišne knjige su dosta neuredni iz razloga što upis nije pratio promjene koje su se dešavale kod vlasnika. Zbog toga još uvijek ima nekretnina koje su upisane na fizička lica koja su prodala nekretnine-zemljište ili su im zemljišta eksproprijaisana, a potom od strane općine dodijeljeno predniku «Energoinvest»-a.

Uprava preduzeća od 1995. godine prikuplja dokumentaciju potrebnu za uknjižbu vlasništva.

Zbog navedenog kao što je revalorizacija po koeficijentima koji ne odražavaju tržišnu vrijednost sredstva, dokaza o vlasništvu i zbog nerealnog procjenjivanja pojedinih objekata u upotrebi može doći do značajnijeg odstupanja vrijednosti od one koja je iskazana u knjigovodstvenim evidencijama na dan 31.12.2005. godine.

b) Pored navedenog, Društvo u svojim finansijskim izvještajima iskazuje imovinu van upotrebe na koju ne obračunava amortizaciju. Vrijednost te građevine sa izvještajnim periodom je 35.651 hiljada KM. Gotovo u cijelosti navedeni iznos odnosi se na poslovnu zgradu koja je u vlasništvu preduzeća u kojoj su trenutno poslovne prostorije. Zgrada je stavljena van upotrebe radi značajnog oštećenja uslijed ratnih dejstava. Djelimično je osposobljena za upotrebu i najveći dio se koristi. Dio predmetne zgrade izdat je u zakup drugim subjektima i po tom osnovu Društvo ima prihod od zakupa. Stavljanje imovine van upotrebe obično pokazuje da vrijednost iste treba preispitati u smislu nadoknađivanje preostalog iznosa u budućim periodima, vremena korištenja i amortizacije, što Društvo nije činilo, a što se zahtijeva Međunarodnim računovodstvenim standardom 36. Prema najavama, Uprava će do kraja 2006. godine izvršiti procjenu ove imovine.

Društvo ima ograničenje vlasništva nad nekretninama, jer je stavilo pod hipoteku imovinu knjigovodstvene vrijednosti 48.278 hiljada KM (u 2004. godini pod hipoteku je dato 2.743 hiljade KM), kao osiguranje povrata kredita i bankarskih garancija izdatih poslije 1995. godine.

Predlažemo Upravi da:

Radi pravilnog iskazivanja imovine po fer ili tržišnoj vrijednosti, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, intenziviraju aktivnosti na obezbjeđenju dokaza o vlasništvu, te da se izvrši procjena vrijednosti cjelokupne imovine Društva.

5.2.2. Finansijska sredstva

U finansijskim izvještajima Društva, finansijska sredstva iskazana su u slijedećim iznosima:

	- u 000 KM -	
	31.12.2005.	31.12.2004.
Finansijska sredstva	146.762	139.081
Udjeli u pravna lica u grupi i povezana pravna lica	29.774	26.488
Kreditni pravni licima u grupi – ostala dugoročna potraživanja	103.010	99.383
Ostali krediti	13.759	12.797
Ostala dugoročna potraživanja i razgraničenja	219	413

Ostala dugoročna potraživanja

Od ukupno iskazanih finansijskih sredstava, najveći dio se odnosi na bilansnu poziciju - krediti dati pravnim licima. Suštinsko je da se radi o dugoročnim potraživanjima po osnovu izvedenih radova ili izvezenih robama u više zemalja, koja su nastala do 31.03.1992. godine. Potraživanja nisu naplaćena zbog zbivanja, kako u tim zemljama, tako i kod nas. Zbog toga su prekinuti kontakti sa tim zemljama, a time i mogućnost Upravi preduzeća za poduzimanja potrebnih radnji vezanih za naplatu potraživanja.

Komercijalna vrijednost ugovora o izvršenim radovima u navedenom periodu kreće se oko 200 miliona USD i najvećim dijelom odnosi se na potraživanja od Iraka, gdje je složen način rješavanja naplate. Društvo raspolaže sa dokumentacijom vezanom za izvedene radove i isporučene robe. Cijelo poratno vrijeme

radi se na rješavanju ovih potraživanja. Procesi su dugotrajni iz više razloga, a prije svega političke situacije kako kod nas, tako i u zemljama iz kojih potječu dužnici.

Knjigovodstvena vrijednost iskazanih potraživanja predstavlja ukupan iznos za koji Uprava smatra i procjenjuje da se može naplatiti. Uprava preduzeća nije odustala od naplate po komercijalnim ugovorima. Usaglašavanje, prije svega sa Irakom, otežano je i uvjetovano sa posredovanjem međunarodne zajednice. Naime, potraživanja po ugovorima za izvedene radove u ovoj zemlji koji su realizirani preko državnog ministarstva za privredu, iznosi 129.243.057 USD, zaključno sa augustom 1990 godine (datum početka iračke intervencije u Kuvajtu). Uprava je pokušala naplatiti potraživanja putem Komisije za kompenzacije OUN u Ženevi, u čemu nije uspjela, obzirom da je OUN kompenzirala samo štete nastale direktno iračkom intervencijom u Kuvajtu. Za sva druga potraživanja UN je svojom rezolucijom uputila strane kompanije na bilateralne pregovore, kada se za to stvore uslovi.

U aprilu 2005. godine, Društvo je pokrenulo proces usaglašavanja dugovanja sa Irakom preko Ureda Iračke vlade koji je formiran u okviru sjedišta američke firme «Ernest & Yong» u Amanu. Društvo je sa firmom «Ernest & Yong» usaglašavalo svaki ugovor i dostavilo traženu raspoloživu dokumentaciju. Komunikacija na usaglašavanju je nastavljena. Prema izjavama ovlaštenih osoba preduzeće je moglo ostati na komercijalnim potraživanjima i ući u izuzetno neizvjestan proces naplate, čak i dijela potraživanja koji je procijenjen kao naplativim. Naime, Pariški klub je u 2004. godini izvršio otpis svih potraživanja u iznosu od od 80 % što se odnosilo i na potraživanja preduzeća. Preostalih 20 % potraživanja je nešto više od procijenjenog iznosa od strane Uprave preduzeća i iskazanog kao imovina od koje se očekuje u budućem periodu prijecanje ekonomskih koristi.

Do okončanja naše revizije Društvo je kompenziralo 10.633.000 USD u vidu elektronskih zapisa – obveznica nove Iračke vlade, koje su deponovane kod Raiffeisan banke u Beču, na skrbničkom računu sa kojim preduzeće može raspolagati prema svom nalogu. Navedene obveznice Društvo može prodati, prema informacijama kotacije za vrijednost od 70-80 % nominalne vrijednosti. Za izdate obveznice, prema informacijama sa kojim raspolažu u Društvu, sredstva su obezbjeđena u vidu zaleđenih sredstava Iraka na računima stranih banaka, a obveznice su potvrđene odnosno konfirmirane od Čejzi banke koja nadzire poslove. Uprava očekuje da će tokom 2006. godine, na isti način riješiti i preostali dio potraživanja sa Irakom, u iznosu od cca 11 miliona USD.

Uprava Društva je koncem revidirane godine formirala komisiju od stručnih osoba (direktora) kojima je ovo područje blisko. Isti su izvršili procjenu dijela iskazanih potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2005. godine. Ispravka na teret rezultata poslovanja izvršena je u iznosu od 9.842 hiljada KM. Ispravka potraživanja urađena je na osnovu najboljih procjena Uprave i saznanja o kretanjima na tržištu kapitala, kao i trenutnog statusa pregovora sa dužnicima. **I pored toga, stvarni iznos naplate navedenih potraživanja je vrlo teško predvidjeti sa tačnošću.**

Organi upravljanja društva su raspravili o ukupnim potraživanjima i saglasili se o visini ispravke dugoročnih potraživanja.

Finansijske veličine i promjene koju su se dešavale na dugoročnim potraživanjima su :

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Ostala dugoročna potraživanja	347.389	303.698
Korekcije sa ispravljenim vrij.sumnj.i spornih dug.potraživanja	(244.380)	(204.315)
	103.009	99.383

Kretanje na ostalim dugoročnim potraživanjima posmatrano finansijskim pokazateljima su:

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Stanje na početku godine	303.698	361.992
Povećanje (smanjenje) po osnovu kursnih razlika	43.691	(27.093)
Umanjenje po osnovu otpisa	-	(31.201)
Stanje na kraju godine	347.389	303.698

Promjene koje su se dešavale na ispravkama potraživanja su kako slijede:

- u 000 KM -

	2005.	2004.
Stanje na početku godine	204.315	251.606
Povećanje na osnovu procjene Uprave	9.842	762
Povećanje (smanjenje) po osnovu kursnih razlika	30.223	(13.511)
Smanjenje po osnovu naplate	-	(3.341)
Smanjenje po osnovu otpisa	-	(31.201)
Stanje na kraju godine	244.380	204.315

U navedena dugoročna potraživanja spadaju:

- u 000 KM -

Dužnik	Bruto iznos	% ispravke vrijed. 2005.	Neto iznos	Bruto iznos	% ispravke vrijed. 2004.	Neto iznos
ELPKO, LIBIJA	32.968	38,36	20.322	28.589	38,36	17.623
TANESKO, TANZANIJA	37.480	42,72	21.470	32.502	42,72	18.618
IRAK	208.769	84,27	32.833	181.038	79,77	36.631
SIRIJA	26.037	48,84	13.319	25.584	48,98	13.053
ZAMBIJA	18.858	20,87	14.921	16.353	20,87	12.939
KUBA	16.982	100,00	-	14.142	100,00	-
OSTALA POTRAŽIVANJA	6.295	97,71	144	5.490	90,54	519
	347.389	70,35	103.009	303.698	67,28	99.383

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Društvo ima ulaganja u vlasničke udjele u pravna lica - podružnice, u pridružena pravna lica i u ostala povezana lica. Shodno važećim propisima, udjeli se evidentiraju prema vlasničkom udjelu (do 20%; od 20-50% i preko 50%). Podružnice su preduzeća u kojima Društvo ima poziciju koja mu omogućava kontrolu. Ta kontrola je po osnovu vlasničkih pravaa koja su veća od 50 %. Pridružena pravna lica su preduzeća u kojima Društvo ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, sudjelovanjem u donošenju odluka o finansijskim i poslovnim politikama. U ovim predzećima vlasnički udjeli kreću se od 20-50 % i toliko Društvo ima glasačke moći u tom preduzeću. Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica su prikazana po trošku sticanja.

U 2005. godini Društvo je promijenilo politiku evidentiranja ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica sa metode udjela na metodu troška sticanja, što je u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 27. Promjena politike načina iskazivanja vlasničkih ulaganja u podružnicama i pridruženim pravnim licima, imala je odraza na finansijske izvještaje revidirane godine u iznosu od 225 hiljada KM, za koliko je manja dobit.

Učešće društva u kapitalu po metodu troška u podružnicama je:

- u 000 KM -

Ino kompanije	Datum izvještavanja	Djelatnost	Udio u vlasništvu %	2005.	2004.
<u>Podružnice u inostranstvu</u>					
Energomex S.A.de C.V. Meksiko	31.12.2005.	inžinjering	99,99	9.245	7.166
Interenergo Handels GmbH, Njemačka	31.12.2005.	trgovina	100,00	1.710	1.696
Comet d.o.o. Ploče, Hrvatska	31.12.2005.	inžinjering	100,00	484	460
Energokomerc d.o.o. Zagreb, Hrvatska	31.12.2005.	inžinjering	100,00	174	340
Energokomerc d.o.o. Skopje, Makedonija	31.12.2005.	inžinjering	100,00	119	119
Energoinvest (M) SDH-BHD, Malezija	31.12.2005.	inžinjering	100,00	55	-
Interenergo Istanbul dis Ticaret Limited Sirketi, Turska	31.12.2005.	trgovina	71,22	409	185
Energoinvest Alžir SARL, Alžir	31.12.2005.	inžinjering	99,90	20	-
Energoinvest-Interenergo d.o.o. Beograd, Srbija	31.12.2005.	trgovina	100,00	8	-
BH Promet d.o.o. Zagreb, Hrvatska	31.12.2005.	trgovina	100,00	6	-
<u>Podružnice u zemlji</u>					
RTC-AMT d.o.o. Sarajevo	31.12.2005.	istraž.i razv.	100,00	4.138	4.132
Potrolinvest d.d. Sarajevo	31.12.2005.	inžinjering	52,60	2.455	3.924

Institut za materijale i kvalitet d.o.o. Sarajevo

31.12.2005.

istraž.i razv.

100,00

2.685

2.725

21.508 20.747

Učešće Društva u operacijama podružnica je:

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Stanje na početku godine	20.747	22.290
Dividende primljene od podružnica	(497)	(524)
Rezerve za preračunavanje stranih valuta	1.912	(641)
Učešće Društva u dobiti podružnica	(676)	946
Nova ulaganja	28	-
Gubitak iz otuđenja poslovnih dijelova koji su prestali sa radom	-	(1.775)
Povećanje kapitala	-	451
Stanje na kraju godine	21.508	20.747

Gubitak od otuđenja od 1.775 hiljada KM, rezultat je isknjižavanja svog ulaganja u «Energopetrol»-u Ploče, Hrvatska. Osnov za isknjiženje je Odluka Vlade Federacije BiH, od 31.12.2004. godine. Navedenom Odlukom, kontrola nad «Energopetrol»-om Ploče, prešla je na Federaciju Bosne i Hercegovine. Rezultat ovog prestanka poslovanja uključen je u bilans uspjeha 2004. godine.

Ulaganja u pridružena pravna lica

Društvo učestvuje u kapitalu pridruženih pravnih lica u:

	- u 000 KM -				
Ino kompanije	Datum izvještavanja	Djelatnost	Udio u vlasništvu %	2005.	2004.
<u>Pridružena pravna lica u inostranstvu</u>					
Elpco Tripoli, Libija	31.12.2005.	inženjering	49,00	4.565	4.263
OOO Enha Bjelgorod, Rusija	31.12.2005.	inženjering	45,00	494	448
Inmobiliaria Energomex S.A.de C.V. Meksiko	31.12.2005.	inženjering	45,08	206	168
<u>Pridružena pravna lica u zemlji</u>					
JP Air Bosna d.o.o. Sarajevo	31.12.2005.	avio saobr.	49,00	743	-
				6.008	4.879

U operacijama sa pridruženim pravnim licima, učešće Društva je:

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Stanje na početku godine	4.879	4.700
Rezerve za preračunavanje stranih valuta	326	(237)
Učešće Društva u dobiti pridruženih pravnih lica	803	842
Prodaja udjela u podružnicama	-	(426)
Stanje na kraju godine	6.008	4.879

Ulaganja raspoloživa za prodaju

	- u 000 KM -				
Naziv kompanije	God.ulaganja	Aktivnost	% učešća	2005.	2004.
YUMBES Beograd, Srbija	2002.	bankarstvo	1,00	1.052	77
Gostaresh Shirsazi Co, Iran	1995.	inženjering	20,00	631	629
Radava d.o.o. Fojnica	1996.	građevinarstvo	16,86	212	120
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	2002.	bankarstvo	1,00	23	5
M.D.Ceta Beograd, Srbija	2002.	inženjering	4,16	20	19

IGT d.o.o. Sarajevo	1989.	građevinarstvo	2,59	8	8
Visoko gas d.o.o. Visoko	1997.	inženjering	0,21	2	2
Enker d.d. Tešanj	2004.	proizvodnja	0,01	2	2
				1.949	862

Promjene koje su se desile na ulaganjima tokom posmatranog perioda, mogu se prikazati na slijedeći način:

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Stanje na početku godine	862	367
Prilagođavanje fer vrijednosti	1.180	645
Primljene dividende	(3)	(11)
Gubitak po osnovu kursnih razlika	(90)	(16)
Prodaja ulaganja	-	(123)
Stanje na kraju godine	1.949	862

Radi realnijeg iskazivanja finansijskih pokazatelja i nemogućnosti da ostvari kontrolu ili uticaj u upravljanju i donošenju finansijskih i poslovnih politika za svoja ulaganja u određenim društvima, vrijednost ulaganja svedena je na 1 KM. To se odnosi na slijedeća preduzeća:

Naziv kompanije	God.ulaganja	Aktivnost	% učešća
Evaco Kairo, Egipat	1982.	Proizvodnja armatura	4,54
Energoozire Sari, Zair	1991.	Inženjering i proizvodnja elektroopreme	0,00
Bao Sar Energo, Kina	1991.	Proizvodnja transmitera	0,00
Energokomerc Novi Sad, Srbija	1990.	trgovina	100,00
Energokomerc Beograd, Srbija	1990.	trgovina	100,00

Kreditni dati zaposlenim

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Stambeni krediti dati zaposlenima	1.127	1.258
Tekuća dospjeća kredita datih zaposlenima	(84)	(103)
	1.043	1.153

Stambeni krediti zaposlenima dati su u ranijem periodu sa rokom otplate od 10-25 godina i kamatnom stopom od 1 % - 4 %. Osnov za podjelu kredita je Pravilnik o rješavanju stambenih potreba deficitarnih kadrova. Deficitarni kadar u Pravilniku nije jasno definisan. Kredite je u principu odobravao direktor na osnovu zahtjeva uposlenog i saglasnosti neposrednog rukovodioca. Sredstva za podjelu ovih kredita obezbjeđivana su od strane Društva.

Društvo je u godini prije ove revizije izvršilo ispravku rezultata poslovanja za 196 hiljada KM, što se odnosi na date kredite uposlenim do marta 1992. godine, koji su prestali plaćati dodijeljene kredite. Svi drugi krediti se otplaćuju redovno putem platne liste.

Tokom revizije uočen je plasman kredita od 50 hiljada KM, i to dana 17.02.2005. godine, kada je već na snazi bila zabrana ovakvih transakcija. Navedeni plasman uslijedio je na osnovu ugovora koji je sklopljen koncem 2004 godine, prije stupanja na snagu Zakona o javnim preduzećima.

Postoje dva slučaja da uposleni nisu dobili kredit, iako su dobili rješenje o odobrenju kredita, iz razloga što nisu imali sklopljene ugovore o kupovini stanova prije stupanja na snagu zabrane plasmana ovih kredita. Uprava je pismeno tražila tumačenje momenta i načina primjene zakonske odrednice o zabrani kreditiranja uposlenih. Pravno, ali ne i autoritativno mišljenje je da Zakon o javnim preduzećima nema retroaktivno dejstvo i da ne utiče na obaveze, odnosno, realizaciju obaveza preuzetih prije stupanja na snagu navedenog zakona.

5.3. Potraživanja

Na kontima potraživanja u finansijskim izvještajima iskazana su slijedeća stanja:

	- u 000 KM -	
	31.12.2005.	31.12.2004.
Potraživanja	43.580	36.433.
Potraživanja od kupaca – pravnih lica iz grupe	2.372	1.550
Potraživanja od kupaca – ostalih povezanih pravnih lica	0	189
Ostali kupci	22.230	30.476
Ostala potraživanja	356	144
Kratkoročna razgraničenja	18.622	4.074

Najznačajnija potraživanja na dan 31.12.2005. godine odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i potraživanja koja se vode kao sumnjiva i sporna. Tako su potraživanja od kupaca u zemlji iznosila 1.936 hiljada KM, potraživanja od kupaca u inostranstvu 16.693 hiljada, a sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 18.456 hiljada KM. Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu vode se po ročnosti kao potraživanja: do 1 godine, od 1 do 2 godine i preko 2 godine.

Zaključno sa revidiranim periodom izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 18.327 hiljada KM, koliko je Društvo procijenilo da neće naplatiti. U prethodnoj godini ispravljena potraživanja su iznosila 19.879 hiljada KM. Uprava je prihvatila procjenu nenaplativosti potraživanja koja je za osnov imala iskustvo u naplati iz prethodnih perioda, kako bi imala realnije iskazivanje ove imovine.

Najveća potraživanja po grupama su od slijedećih kupaca:

	- u 000 KM -	
	31.12.2005.	31.12.2004.
<u>Potraživanja od kupaca – lica povezanih sa Društvom:</u>		
ELPCICO Tripoli, Libija – pridruženo pravno lice	2.057	712
<u>Potraživanja od kupaca u zemlji:</u>		
BH GAS d.o.o. Sarajevo	397	199
JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo	361	2.356
<u>Potraživanja od kupaca u inostranstvu:</u>		
Velika rijeka Libija	5.060	11.497
EEPCO, Etiopija	3.052	1.030
GECOL, Libija	1.929	204
Sonelgaz, Alžir	1.328	-
PTK, Kosovo	786	-

Na prijedlog Centralne popisne komisije, sa 31.12.2005. godine, izvršena je ispravka nenaplaćenih potraživanja iz 2003. i 2004. godine (potraživanja starija od 1 godine, prema prezentiranom spisku kupaca), u ukupnom iznosu od 429 hiljada KM. Neke stavke predložene za ispravku vrijednosti potraživanja već su utužene, a za neke se, prema izjavama odgovornih lica, tužbe u pripremi.

Istovremeno, izvršen je otpis sumnjivih i spornih potraživanja starijih od tri godine i njihovo isknjiženje iz poslovnih knjiga, u ukupnom iznosu od 616 hiljada KM, i to od kupaca u zemlji, u iznosu od 435 hiljada KM i od kupaca u inostranstvu, u iznosu od 181 hiljada KM. U obrazloženju prijedloga ove odluke, navodi se da se otpis potraživanja vrši iz razloga što u Društvu ne raspolažu **sa validnom i kvalitetnom dokumentacijom**, tako da nemaju osnova za utuženje.

Uvidom u spisak ovih dužnika preduzeća, utvrdili smo da se u nekim slučajevima radi o manjim iznosima, te radi racionalnosti naplate istih gdje bi troškovi vođenja postupaka premašili eventualno tužene iznose opravdano je tako postupiti ali otpis potraživanja firmama koje i sada posluju sa Društvom je upitan. Isto tako dato obrazloženje da preduzeće ne raspolaže sa validnom dokumentaciji ukazuje da se nisu poštovale interne procedure kojima se prilikom prodaje robe ili vršenja usluga nisu dokumentaciono obezbjedila potraživanja. To upućuje da Uprava treba preispitati postojeće procedure unaprijediti ih ili donijeti nove s ciljem da se sa razumnom sigurnošću štiti imovina preduzeća.

Aktivnosti koje je Uprava pokrenula vezano za naplatu nenaplaćenih potraživanja, sa 31.12.2005. godine, su pokrenuta (25) postupka protiv pravnih lica, radi naplate duga u ukupnoj vrijednosti od 13.633 hiljada KM, kao i 4 postupka protiv fizičkih lica, radi naplate duga u vrijednosti od 189 hiljada KM.

Preporučujemo Upravi Društva

da ojača interne kontrole nad procesima koji se odnose na prodaju roba i usluga, da usvoji nove ili unaprijedi postojeće procedure sa ciljem zaštite imovinu preduzeća. Nije opravdano otpisati potraživanja na teret preduzeća, zbog nepostojanja validne dokumentacije, a da prije toga nema obrazloženja zašto i kako se to desilo da nema potrebne dokumentacije.

5.4. Novčana sredstva

Novčana sredstva u finansijskim izvještajima iskazana kao gotovina i ekvivalenti gotovine, iznosila su:

	- u 000 -	
	31.12.2005.	31.12.2004.
Gotovina i ekvivalenti gotovine	9.316	9.341
Žiro račun	285	512
Prelazni račun	0	4
Blagajna	17	23
Devizni račun	8.772	9.713
Devizna blagajna	242	(911)

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na sredstva koja se vode u blagajnama i na računima otvorenim kod poslovnih banaka (u KM i ino valutama) kod slijedećih domaćih i ino poslovnih banaka: BBI banka, CBS banka, HVB Central profit banka, Investicijska banka Federacije BiH, Raiffeisen bank, Tuzlanska banka, Unikredit Zagrebačka banka, Union banka, UPI banka i Vakufska banka.

5.5. Kapital

Dionički kapital

Upisani kapital Društva iznosi 220.742 hiljada KM. Utvrđen je rješenjem nadležnog organa po odobrenju upisa izvršene privatizacije. Upisani kapital podijeljen je na 17.657.682 običnih dionica, čija nominalna vrijednost jedne dionice iznosi 12,50 KM. Svi upisani iznosi ispod vrijednosti jedne dionice privatizirani od strane pojedinačnih dioničara unijeti su u fond rezervi u ukupnom iznosu od 21.515,59 KM.

Evidenciju odnosno knjigu dioničara za preduzeće vodi komisija za vrijednosne papire. Dionice Energoinvesta su predmet ponude i potražnje na tržištu.

Društvo je prije javnog upisa dionica izvršilo reviziju vlasničke strukture kapitala, na osnovu čega je rađen početni bilans i odobren od strane Agencije za privatizaciju u 2002 godini. Prema tom rješenju državni kapital je iznosio 91,22%, a privatni kapital (Markovićev program) 8,78%. Javnim upisom dionica u 2002 godini privatizirano je 24,22 % kapitala ili 53.459 hiljada KM, čime je državni kapital sveden na 67 % od ukupnog kapitala.

Sadašnja struktura vlasništva je: Federacije BiH 67 %; investicijski fondovi 22,78 % i fizička lica 10,22 %, a vlasnici su:

	- u 000 KM -			
	2005.		2004.	
	% procenat	Vrijednost	% procenat	vrijednost
Federacija BiH	67,00	147.897	67,00	147.897
PIF Prevent invest d.d. Sarajevo	6,09	13.434	6,05	13.355
PIF Prof d.d. Sarajevo	5,92	13.078	6,07	13.399
PIF BIG d.d. Sarajevo	5,27	11.627	5,27	11.633
PIF Crobih Fond d.d. Mostar	2,32	5.116	2,32	5.121
PIF Herbos Fond d.d. Mostar	1,80	3.965	1,80	3.973
PIF Fortuna Fond d.d. Bihać	1,38	3.041	1,38	3.046
Ostala privatna lica	10,22	22.563	10,11	22.318
	100,00	220.721	100,00	220.742

5.6. Obaveze

U finansijskim izvještajima Društva, iskazane su slijedeće obaveze:

	- u 000 KM -	
	31.12.2005.	31.12.2004.
UKUPNE OBAVEZE	79.247	80.116
Dugoročne obaveze	22.852	26.751
Obaveze prema pridruženim i ostalim pravnim licima	4.150	5.158
Ostale dugoročne obaveze	2.874	5.873
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	15.828	15.720
Kratkoročne obaveze	56.395	53.365
Ostali kratkoročni krediti	1.650	3.386
Obaveze prema dobavljačima – pravnim licima u grupi i pridr.	6.130	8.406
Obaveze prema dobavljačima	44.891	38.485
Ostale kratkoročne obaveze	3.724	3.088

Dugoročne obaveze iskazane u iznosu od 4.150 hiljada KM, odnose se na dva kredita uzeta kod domaćih banaka i to:

- Investicijske banke Federacije, u iznosu od 1.700 hiljada KM, sa rokom dospeljeća 16.07.2006. godine, kamatnom stopom od 6-mjesečni EURIBOR + 3%.
- Revolving kredit (Kanton Sarajevo) preko HVB Central Profit banke d.d. Sarajevo, koji je dospio 01.06.2002 godine, uz kamatnu stopu od 6 % godišnje.

Dugoročna razgraničenja u iznosu od 15.828 hiljada KM, odnose se na ugovore vezane za Libiju sa kojim Društvo ima neriješene odnose još iz ranijih godina.

Obaveze prema dobavljačima iskazane u iznosu od 44.891 hiljada KM odnose se na :

- obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 9.515 hiljada KM, i
- obaveze za primljene avanse od kupaca iz inostranstva u iznosu od 35.015 hiljada KM.

Obaveze prema dobavljačima iskazuju se u nominalnom iznosu. U najvećem iznosu obaveze se izmiruje u skladu sa ugovorenim rokovima i prema dospeljeću.

5.7. Potencijalne obaveze

5.7.1. Potencijalne obaveze po osnovu starog ratnog duga

U posjedu smo dokumentacije koja pokazuje da se uvoz gasa u BiH za firmu «BH Gas» vrši (a i ranije) preko «Energoinvest»-a. Ruski isporučilac gasa, firma «Gasprom» iz Moskve isporuku gasa uvjetuje preko «Energoinvest»-a, zbog ranijeg dugovanja u iznosu od 104,8 miliona USD (od čega je dug Republike Srpske 60 %). Navedeno dugovanje odnosi se na potrošnju gasa u toku rata u BiH, u periodu od aprila 1992. godine do kraja 1995. godine.

Društvo nema iskazane navedene obaveze u finansijskim izvještajima, jer Uprava smatra da se radi o dugu države Bosne i Hercegovine. Stoga smatraju da Društvo neće biti dužno izmiriti ove obaveze, zbog čega ih i ne iskazuje u svojim finansijskim izvještajima.

Ovlaštene osobe Društva pojasnile su da preduzeće ne iskazuje ovaj dug, jer nema niti jednog validnog dokumenta kojim bi se dokazalo da je ovo dug preduzeća. Isto tako posjeduju dokumentaciju prema kojoj je državni nivo tražio isporuku gasa za BiH, navodeći da nastale obaveze u ratnom periodu ne može rješavati Društvo bez pomoći države i podrške entitetskih vlada. Mogućnost da se riješi navedeni dug kako se navodi u dokumentu upućenom predsjedniku Ruske Federacije je neizmireno dugovanje Ruske Federacije (oko 200 miliona klirinških dolara) koje je država BiH, kao jedna od zemalja nasljednica bivše SFRJ dobila u sukcesiji. Ruska Federacija uvjetuje razgovore o klirinškom saldu ratifikacijom zemalja nasljednica Sporazuma o sukcesiji bivše SFRJ. Ratifikaciju navedenog sporazuma do sada nije izvršila Republika Hrvatska, zbog čega BiH ne može razgovarati o svojoj finansijskoj aktivnosti koja bi mogla biti osnov za regulisanje dugovanja koje ruski isporučilac iskazuje na Energoinvestu.

5.7.2. Potencijalne obaveze po osnovu pokrenutih tužbi protiv društva

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
- Pravna lica	26.432	20.950
- Union banka d.d. Sarajevo – glavica i kamata	4.084	3.664
- Fizička lica	1.849	1.629
	32.365	26.243

Uprava je procijenila i izvršila rezervisanja za potencijalne sudske sporove u iznosu od 7.052 hiljade KM, uz napomenu da su ista u 2004. godini iznosila 6.961 hiljada KM (pravna lica 6.798 hiljada KM i fizička lica 163 hiljada KM). Po osnovu procjene izvršeno je rezerviranje sredstava koncem 2005. godine, u iznosu od 3,5 miliona KM. Za pokrenute tužbe, kako protiv Društva, tako i Društva protiv drugih, sačinjavaju se godišnje i polugodišnje informacije o stanju spisa i dostavljaju direktoru Društva, direktoru Sektora za finansije i direktoru Sektora za pravne poslove.

Prema prezentiranoj informaciji sa stanjem na dan 31.12.2005. godine, vrijednost sudskih postupaka pokrenutih od strane «Energoinvest»-a prema drugim licima je:

- predmeti u kojima je «Energoinvest» tužio pravna lica ukupno iznose 13.633 hiljada KM,
- predmeti u kojima su tužena fizička lica iznose 189 hiljada KM, tako da
- ukupna vrijednost ovih sporova (gdje su tužena pravna i fizička lica) ukupno iznosi 13.822 hiljada KM.

5.8. Vanbilansna evidencija

U finansijskim izvještajima iskazana je vanbilansna vrijednost od 128.201 hiljadu KM. Isto se odnosi na preuzete obaveze po osnovu avansnih i izvedbenih garancija za ugovorene poslove. U evidencijama se iskazuju garancije izdate do rata i poslijeratne garancije. Garancije su izdate od :

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Naziv banke		
IGA d.o.o. Sarajevo	21.663	24.006
Raiffeisan banka d.d. Sarajevo	16.120	3.606
Investicijska banka Federacije BiH d.o.o. Sarajevo	13.799	2.886
HVB Central Profit Banka d.d. Sarajevo	7.593	2.286
UPI banka d.d. Sarajevo	7.305	3.086
CBS d.d. Sarajevo	4.829	7.610
UniCredit Zagrebačka banka d.d. Mostar	1.158	981
Tuzlanska banka d.d. Tuzla	53	708
Izdate garancije u poslijeratnom periodu	72.520	45.169
Union banka d.d. Sarajevo	38.045	-
Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	17.629	-
Garancije izdate prije rata	55.674	
Ukupno preuzete obaveze po garancijama	128.194	45.169

5.9. Prihodi

Prihod je ostvaren prodajom roba i usluga na domaćem i inostranom tržištu. Ukupno ostvareni prihod u 2005. godini iznosio je 267.903 hiljada KM. Društvo bilježi pad prihoda u odnosu na prošlu godinu za 1,24 %. Pozitivno je da je operativni prihod u strukturi prihoda najveći i da se istim pokrivaju troškovi poslovanja, te iskazuje dobit od poslovnih aktivnosti. Društvo je na domaćem tržištu od operativne djelatnosti zaradilo 124 miliona KM, a na ino-tržištu 102 miliona KM.

Prihodi se u skladu sa računovodstvenim politikama priznaju po vremenu nastanka, kada postoji vjerovatnoća da će ekonomska korist povezana sa transakcijom pristići u Društvo i kad se iznos prihoda može izmjeriti. U narednoj tabeli, daju se uporedni podaci o ostvarenim prihodima u 2005. godini, u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi prihoda, najveći dio odnosio se na operativne prihode ostvarene prodajom roba i usluga, što se vidi i iz naredne tabele, u kojoj se daju uporedni podaci svih prihoda po vrstama u 2004. i 2005. godini:

- u 000 KM -			
Struktura prihoda	2005.	2004.	Indeks
I - PRIHODI OD OPERATIVNE AKTIVNOSTI	225.834	207.643	108,76
od čega:			
prihodi ostvareni na domaćem tržištu, i to:	124.141	106.401	116,67
- od prodatih proizvoda	15	1	1.194,88
- od prodatih usluga	14.813	8.126	182,30
- od prodatih komercijalnih usluga	3	999	0,33
- od zakupa na tržištu u zemlji	1.673	1.107	151,13
- od prodate robe sa skladišta	2.901	33.538	8,65
- od prodate robe u tranzitu	104.735	62.630	167,23
prihodi ostvareni na ino tržištu, i to:	101.693	101.242	100,45
- od prodatih usluga na ino tržištu	34.652	17.236	201,04
- od zakupa na tržištu u inostranstvu	1.480	1.501	98,62
- od prodatih usluga - pogoni u ino (loko)	11.695	6.725	173,91
- od prodate robe na ino tržištu	48.688	73.048	66,65
- vrijednost prod.robe na ino tržištu u tranzitu	170	2.156	7,89
- vrijednost prodate robe - pog.u ino (loko)	5.007	576	869,15
II - PRIHODI OD ULAGANJA	0	275	
III - PRIHODI OD FINANSIRANJA	18.743	21.256	88,18
od čega:			
- kamate	157	123	127,57
- pozitivne kursne razlike	15.369	18.604	82,61
- ostali prihodi od finansiranja	3.217	2.529	127,20
IV - OSTALI PRIHODI	23.326	39.786	58,63
od čega:			
- prihodi od otpisanih obaveza	1.229	3.044	40,39
- viškovi	1	1	77,86
- vrijednost prodatih stalnih sredstava	37	16	239,62
- prihodi od penala, kazni,...	63	18	346,80
- naplaćena otpisana potraživanja	620	848	73,07
- humanitarni prihodi	16	18	89,27
- interni prihodi u okviru Energoinvest d.d.	18.285	25.123	72,78
- prihodi od odobrenog rabata	22	0	
- prihodi iz ranijih godina	1.618	0	
- ostalo	1.435	10.718	13,39
V - VANREDNI PRIHODI	0	2.275	
- UKUPNO OSTVARENI PRIHODI (I+II+III+IV+V)	267.903	271.236	98,77

Operativni prihodi, koji u strukturi ukupnih prihoda čine 84,3 %, u najvećem dijelu ostvareni su prodajom roba i pružanjem različitih vrsta usluga u zemlji i na inostranom tržištu.

U okviru operativnih prihoda značajan dio ostvaren je prodajom robe u tranzitu. Najveći dio istih, u iznosu od 103.925 hiljada KM, ostvaren je uvozom i prodajom prirodnog gasa firmi «BH GAS». U ovom poslu, «Energoinvest» d.d. Sarajevo je samo posrednik, obzirom da je isti sa isporučiocem gasa, firmom «Gazexport» iz Moskve, januara 1997. godine zaključio ugovor o isporuci prirodnog gasa za Bosnu i Hercegovinu. Na osnovu tog ugovora, «Energoinvest» d.d. Sarajevo je sa firmom BH «Gas», dana, 05.01.1998. godine, zaključio Sporazum o regulisanju međusobnih odnosa u vezi nabavke prirodnog gasa. U članu 2. istog Sporazuma, regulisano je da će za uvoznike i carinske poslove nabavke gasa (kupovina i transport gasa) firma BH «Gas» plaćati «Energoinvest»-u proviziju u visini od 1 % od plaćene vrijednosti (gas + transport + carinska davanja, prema odluci objavljenoj u Sl. listu BiH br: 42, od 17.11.1995. godine).

Društvo dio prihoda ostvaruje i od zakupa. Iako prihodi po ovom osnovu u odnosu na ostale prihode nisu finansijski značajni, naglašavamo zbog slijedećeg : Naime, provedenom revizijom uvjerali smo se da procesi izdavanja u zakup nekretnina (zemljišta, a u najvišem dijelu poslovnih prostora) u dosadašnjem periodu nisu bili u potpunosti uređeni, da su se nekretnine izdavale korisnicima po različitim, u nekim slučajevima i po dosta niskim, po našem mišljenju, ekonomski neprihvatljivim cijenama. Nekretnine u inostranstvu, još ranije, izdate su na osnovu ugovora koji su zaključeni neposrednom pogodbom sa zainteresiranim korisnicima. Tako su 22 benzinske pumpe i terminal u Hrvatskoj izdate u zakup firmi INA, po osnovu ugovora zaključenog 04.07.2001. godine. U slučaju ovog zakupa, pored ugovorenog iznosa zakupnine, zakupac se obavezao da će primiti u radni odnos uposlenike koje odredi zakupodavac. Predmetni ugovor o zakupu zaključen je na period od 10 godina. Od domaćih zakupaca, kao karakterističan primjer, navodimo firmu «Sjaj» Tvornica za preradu obojenih metala Sarajevo, kojoj je poslovni prostor i zemljište na Stupu, ukupne površine 1188 m², izdat po cijeni od 250 KM mjesečno. Iako se prema izjavama odgovornih lica radi o neatraktivnom zemljištu i devastiranom objektu na Stupu, smatramo da je cijena zakupa od 0,21 KM/m² više nego simbolična.

U vezi izdavanja u zakup, prema izjavi odgovornog lica za predmetnu oblast, poslovni prostori su se u veći slučajeva izdavali na osnovu pismenih upita zainteresiranih pravnih lica, vođenih razgovora i ponuđenih uslova od strane «Energoinvest»-a, koji su zainteresirani prihvatili ili odbijali.

Imajući u vidu naprijed navedeno, smatramo da bi Uprava preduzeća trebala da preispita sve ugovore o zakupu i da u narednom periodu sve poslovne prostore izdaje na osnovu javnog objavljivanja, kako bi imala informaciju o najboljoj ponudi.

Prihodi od otpisanih obaveza iznosili su 1.229 hiljada KM. Najveći dio, u iznosu od 988 hiljada KM odnosi se na dugoročne obaveze po garancijama iz ranijih godina, stvorene u periodu od 1980. do 1991. godine. U dokumentacionoj osnovi za knjiženje se navodi da su obaveze po navedenom osnovu nepotpuno i neuredno definisane, radi čega ih je neophodno otpisati sa ciljem raščišćavanja knjigovodstvenih evidencija.

U okviru ostalih prihoda, pored ostalih, evidentirani su i prihodi od prodaje nekretnina u Beogradu, kiparskoj firmi iz Limassola, u iznosu od 1.199 hiljada KM, kao i interni prihodi u okviru dijelova «Energoinvest» d.d. Sarajevo, u iznosu od 12.797 hiljada KM. Ovi prihodi nastali su po osnovu svođenja na nulu stanja na internim računima obračunskih jedinica, uz istovremeno priznavanje i rashoda u istom iznosu.

U skladu sa računovodstvenim politikama i MRS – 11, a na osnovu validne dokumentacione osnove, priznati su i prihodi po osnovu ugovora u izgradnji, u iznosu od 3.200 hiljada KM (radovi u Etiopiji) i 9.500 hiljada KM (radovi u Libiji).

5.10. Rashodi

Rashodi se u finansijskim izvještajima priznaju primjenom računovodstvenog načela sučeljavanja prihoda i rashoda, direktnim povezivanjem troškova sa odgovarajućim prihodovnim transakcijama i sistemskom alokacijom troškova nabavke tokom vijeka trajanja nastalog troška.

Ukupni troškovi i rashodi u 2005. godini iznose 259.518 hiljada KM. Rashodi i troškovi poslovanja su manji nego prethodne godine. U narednoj tabeli daje se uporedni pregled rashoda ostvarenih u 2005. godini u odnosu na rashode u prethodnoj godini:

Struktura rashoda	- u 000 KM -		
	2005.	2004.	Indeks
- Rashodi od operativne djelatnosti	218.179	189.291	115,27
- Rashodi od finansiranja	5.512	31.184	17,68
- Ostali rashodi	35.828	38.213	93,76
- Vanredni rashodi	-	7.828	-
Ukupni rashodi	259.518	266.510	97,38

Rashodi od operativne djelatnosti obuhvataju troškove prodane robe u iznosu od 147.972 hiljada KM; troškove prodatih proizvoda u iznosu od 8.079 hiljada KM i troškove prodatih usluga u iznosu od 62.123 hiljada KM. U troškovima prodatih usluga sadržani su administrativni, prodajni i opći troškovi (troškovi klase tri) koji za revidiranu godinu iznose 47.477 hiljada KM. Struktura ovih troškova daje se u slijedećoj tabeli:

	- u 000 KM -		
	2005.	2004.	Indeks
Troškovi plata i naknada	18.754	17.135	109,45
Troškovi finansiranja ino pogona	11.487	8.135	141,21
Amortizacija	3.490	3.173	109,99
Bankarske usluge	2.798	2.910	96,16
Ostale usluge	2.666	1.656	160,99
Dnevnice i putni troškovi	1.944	1.662	116,97
Ostale naknade zaposlenih	1.374	1.268	108,36
Ptt troškovi i telekomunikacije	960	864	111,12
Usluge održavanja	549	314	206,69
Kancelarijski materijal	537	712	75,43
Troškovi energije	407	351	115,96
Porezi i naknade	371	499	74,35
Transportne usluge	288	186	154,84
Troškovi reprezentacije	248	265	93,59
Premije osiguranja	205	1.168	17,56
Ostali materijalni troškovi	1.400	1.868	74,95
	47.476	42.423	111,91

Troškovi zaposlenih po osnovu plata imali su rast zbog povećanja broja uposlenih, ali i povećanja neto prosječne plate za 3 %. Prosječna plata po uposlenom u zemlji iznosila je 765 KM, a u inostranstvu 3.075 KM.

Ostali troškovi uposlenih (topli obrok 1.695 hiljada KM, prevoz 483 hiljada KM i regres 409 hiljada KM) imali su rast u odnosu na prethodnu godinu za 16%, što je rezultat većeg broja uposlenih, ali i prava po osnovu rada.

Rashodi od finansiranja u ukupnom iznosu odnose se na 5.513 hiljada KM, u najvećem iznosu su negativne kursne razlike po platnim transakcijama u iznosu od 3.271 hiljada KM, kao i priznavanje ostvarenog gubitka u mješovitom preduzeću «Petrolinvest» d.d. Sarajevo u 2004. godini, po osnovu udjela, u iznosu od 1.469 hiljada KM.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 35.828 hiljada KM. U strukturi ostvarenih rashoda, najveći dio istih odnosio se na slijedeće: interne rashode nastale u okviru Društva, koji su iznosili 18.285 hiljada KM; ispravku potraživanja po procjeni Komisije za potraživanja iz inostranstva nastala do 31.03.1992. godine u iznosu od 9.842 hiljada KM; rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu tužbi u iznosu od 3.500 hiljada KM; naknadne rashode za poslovanje u inostranstvu – poslovnoj jedinici u Libiji u iznosu od 587 hiljada KM; rashode po ispravljenim fakturama iz 2003. i 2004. godine za poslove u Alžiru u iznosu od 299 hiljada KM i rashode po osnovu usaglašavanja blagajne zajedničkih službi u Libiji u iznosu od 111 hiljada KM.

5.11. Dobit i porez na dobit

Društvo je pozitivno poslovalo i ostvarilo dobit iz cjelokupnog poslovanja. Niže pregled pokazuje po kojim osnovama je ostvarena dobit.

	- u 000 KM -	
	2005.	2004.
Dobit od operative djelatnosti	7.657	18.353
Dobit/gubitak od finansijske djelatnosti	13.231	(9.647)
Dobit/gubitak od ostalih djelatnosti	(12.502)	(3.980)
Ukupna dobit prije poreza	8.386	4.726
Povećanje osnovice za porezno nepriznate rashode	171	627
Osnovica za obračun poreza na dobit za tekuću godinu	8.557	5.353
Stopa poreza na dobit	30 %	30 %
Porez na dobit	2.567	1.606

Porezno oslobađanje radi daljeg ulaganja do 75 % po Zakonu	(1.925)	(1.205)
Porez na dobit - za uplatu	642	401

Povećanje porezne osnovice u iznosu od 171 hiljada KM su poresko nepriznati rashodi, a odnose se na otpisana potraživanja koja nisu utužena.

5.12. Javne nabavke

Revizijom javnih nabavki utvrdili smo da u preduzeću «Energoinvest» d.d. Sarajevo, u 2005. godini, nisu ispoštovani postupci i procedure propisani odredbama važećeg Zakona o javnim nabavkama BiH i njegovog provedbenog akta, Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH. U revidiranoj 2005. godini, nije imenovana Komisija za javne nabavke, niti je donesen vlastiti interni akt o javnim nabavkama. U istoj godini, primjenjivao se Pravilnik o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova, donesen 2003. godine. Isti nije bio u potpunosti usklađen ni sa tada važećom Uredbom o postupku postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova. Pravilnik o javnim nabavkama donesen je tek u 2006. godini, ali ni isti nije bio u potpunosti usklađen sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Tek nakon obavljene revizije javnih nabavki od strane Odjela za internu reviziju, u «Energoinvest»-u su, postupajući po datim preporukama, pristupili izmjenama i dopunama istog. Međutim, date preporuke Odjela za internu reviziju u vezi neophodnosti centralizacije javnih nabavki i potrebe imenovanja Komisije za javne nabavke, do okončanja predmetne revizije nisu u potpunosti implementirane.

Provedenom revizijom smo utvrdili da su nabavke u 2005. godini vršene kontinuirano, tokom cijele godine, prema navodno ukazanim potrebama pojedinih organizacionih dijelova preduzeća. Nabavke za srodne robe vršene su odvojeno, u manjim iznosima, t.j. iste su bile podijeljene, što nije u skladu sa naprijed navedenom zakonskom regulativom. Kao primjer se navodi računarska oprema, koja se tokom godine nabavljala u više navrata, u odvojenim, različitim postupcima. Stoga proizilazi da je ugovorni organ ovakve nabavke, odnosno, nabavke za srodne robe dijelio s namjerom izbjegavanja primjene propisanih postupaka javnih nabavki, što nije bilo u skladu sa odredbama člana 6. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Obzirom da u 2005. godini nije bila imenovana Komisija za nabavke, postupak i procedure javnih nabavki provodili su zaposleni u Odjelu javnih nabavki koji je organizovan u okviru Biroa za marketinig i zajedničke komercijalne poslove, i to samo za robe, dok je procedure javnih nabavki za usluge obavljao Sektor Inžinjeriing za hidrotehniku, građevinarstvo i arhitekturu – HIGRA.

U slučajevima nabavki roba, po dobivanju zahtjeva za nabavku po bilo kom osnovu, zaposleni u Odjelu javnih nabavki su vršili predmetne nabavke. Izbor najpovoljnijih ponuđača uglavnom se obavljao putem konkurentskog zahtjeva. Ono što je značajno napomenuti je da su nabavke roba u 2005. godini obavljane bez propisanog javnog oglašavanja. Naime, ni u jednom slučaju nabavki roba, nije na propisani način objavljen poziv za javnu nabavku, niti je nakon izbora najpovoljnijeg ponuđača, na propisani način objavljeno obavještenje o dodjeli ugovora.

I u slučajevima javnih nabavki provedenih od strane Sektora Inžinjeriing za hidrotehniku, građevinarstvo i arhitekturu, a koje se odnose na izbor najpovoljnijih ponuđača za vršenje usluga, takođe su utvrđene nepravilnosti i nepoštivanje propisanih procedura. Kao primjer, navodi se izbor najpovoljnijih ponuđača za mašinske (Lot 10) i elektro radove (Lot 11) na sanaciju i adaptaciju XII sprata poslovne zgrade. U predmetnom slučaju, objavljivanje javnog poziva u Sl. glasniku BiH jedina je procedura koja je djelimično ispoštovana. U objavljenom javnom nadmetanju, nisu procentualno utvrđeni kriteriji, već samo njihov redosljed. Kriterije za vrednovanje ponuda naknadno je donio direktor Sektora HIGRA. Nakon što su ponuđači pismeno obaviješteni o novom terminu javnog otvaranja ponuda, obzirom da je isto bilo prolongirano, imenovana je Komisija za prihvatanje, otvaranje i vrednovanje ponuda. Po otvaranju prispjelih ponuda, Komisija je pristupila bodovanju, prema prethodno donesenim kriterijima.

Prema analizi i vrednovanju ponuda za radove vezane za Lot 10, najbolje ocijenjena ponuda, radi čega je ista i odabrana, bila je ponuda firme «Mountain» d.o.o. Sarajevo. Bitno je napomenuti da cijena odabrane firme nije bila najniža, ali je kod kriterija «uslovi plaćanja» ponuda vrednovana kao ponuda «bez avansa» i po tom osnovu dobila maksimalan broj bodova.

I za radove vezane za Lot 11, najbolje ocijenjena ponuda, radi čega je i odabrana, bila je ponuda firme «Elektring» d.o.o. Sarajevo. Ono što je bitno napomenuti je činjenica da je od svih šest prispjelih ponuda za predmetni Lot, cijena odabrane firme bila najviša. Neovisno od toga, a na osnovu ostalih kriterija,

t.j. referensi ponuđača, ponuđenog roka izvođenja radova i uslova plaćanja, pomenuta firma dobila je najviše bodova, radi čega je i izabrana kao najpovoljnija. I u ovom slučaju, kod kriterija «uslovi plaćanja» ponuda je vrednovana kao ponuda «bez avansa» i po tom osnovu dobila maksimalan broj bodova.

Pojedinačne odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača po svim Lot-ovima donijela je Komisija. Nakon toga su sa odabranim ponuđačima zaključeni ugovori, čiji se elementi razlikuju od ponuđenih uslova, na osnovu kojih su ponude vrednovane.

Tako je prema ugovoru potpisanom za mašinske radove (Lot 10), rok izvođenja radova (90 dana) duži od roka koji je dat (i tako vrednovan) u ponudi (55 dana). I kod uslova plaćanja, ugovoren je avans od 30 %, iako je u ponudi bilo navedeno je ponuda «bez avansa», na osnovu čega je ista po tom kriteriju i vrednovana sa maksimalnim brojem bodova.

I prema ugovoru potpisanom za elektro radove (lot 11), rok izvođenja radova (ukupno 40 dana), duži je od roka datog (i tako vrednovanog) u ponudi (35 dana). I kod uslova plaćanja, kao i u prethodnom slučaju, ugovoren je avans od 30 %, iako je u ponudi bilo navedeno je ponuda «bez avansa», na osnovu čega je ista po tom kriteriju i vrednovana sa maksimalnim brojem bodova.

Rezimirajući naprijed navedeno, smatramo da se provođenje javnih nabavki u «Energoinvest»-u treba da centralizuje i da isto obavlja komisija (ili komisije), u saradnji i koordinaciju Odjela za javne nabavke, Sektora za finansije, Sektora za pravne poslove i nekog drugog sektora, odnosno, podnosioca zahtjeva za javne nabavke, t.j. u ovisnosti od prirode i vrste roba i usluga, poštujući pri tom propisane procedure javnih nabavki.

Preporuka Upravi Društva:

U cilju postizanja što veće transparentnosti u trošenju sredstava, povećanju odgovornosti za zakonitost u radu i što efikasnijem korištenju sredstava, neophodno je da se javne nabavke centralizuju, da se u svim slučajevima javnih nabavki dosljedno poštuje i provodi Zakon o javnim nabavkama BiH i da se u potpunosti postupi po procedurama propisanim provedbenim aktima i vlastitom aktu o javnim nabavkama.

5.13. Računovodstvo

Knjigovodstveno evidentiranje poslovnih događaja vodi se za svaku organizacijsku, t.j. obračunsku jedinicu posebno. U Društvu ih nazivaju bilansne jedinice. Prema Pravilniku o organizaciji, to su sektori, kojih ima sedam, dok je osma bilansna jedinica nivo preduzeća. Unos podataka iz organizacijskih jedinica u glavnu knjigu preduzeća vrši se putem disketa i na taj način objedinjuju podaci. Dokumentaciona osnova za unos podataka u knjigovodstvo odlaže se kod svake organizacijske jedinice.

Softversko rješenje pod nazivom (ORIS) za knjigovodstvene evidencije rješenje je vlastitih stručnjaka od ranije. Društvo je koristilo ovaj program do 31.12.2005 godine, a od 01.01.2006. godine, prešlo je na novi program pod nazivom «baza skl». Potreba za novim knjigovodstvenim programom utvrđena je od strane Uprave, a proizašla je iz potrebe prilagođavanja knjigovodstvenih evidencija potrebama Uprave, zakonskih zahtjeva (PDV), zahtjeva za izvještavanje, kao i zahtjeva eksterne revizije koju ovo preduzeće ima duži vremenski period.

Preduzeće ima Pravilnik o računovodstvu i niz procedura koje uređuju postupak evidentiranja i način iskazivanja pojedinih poslovnih događaja.

5.14. Interna revizija

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz juna 2004. godine, u Birou za razvoj formirana je zasebna organizaciona jedinica - Odjel interne revizije u kojoj su sistematizovana dva radna mjesta. Ova radna mjesta nisu bila popunjena sve do septembra 2005. godine. Ured za reviziju institucija Federacije BiH po svojoj funkciji i ovlaštenjima po Zakonu o javnim preduzećima, u 2005 godini postavio direktora Odjela za reviziju na 60 dana. Po nalogu generalnog direktora poslove interne revizije obavljalo je jedno lice, a od 01.10.2005. godine, poslove obavljaju još dva uposlenika. Međutim, status uposlenika nije pravno raščišćen, obzirom da su ugovori o radu ostali po starom, dok su poslove interne revizije obavljali na osnovu naloga direktora preduzeća. U septembru 2005. godine izdvojen je Odjel interne revizije kao poseban, ali hijerarhijski, ostao je ispod Uprave preduzeća. U Odjelu nije bilo promjena u organizaciji, a u martu 2006.

godine, postavljen je i direktor Odjela interne revizije, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima. Isti je do okončanja predmetne revizije poslao nadležnim organima prijedlog nove sistematizacije, prema kojoj su u Odjelu predviđena četiri radna mjesta. Sačinjen je Pravilnik, koji je usvojen od strane Skupštine, dana, 28.6.2006. godine. Odjel za reviziju pismeno je obavijestio Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH o navedenoj organizaciji.

Tokom 2005. godine, ovako postavljena interna revizija uradila je nekoliko izvještaja, o čemu je za naše potrebe sačinila pregled o istima, a izvještaje je dostavila jedino Sektoru za finansije. Izuzetak je Izvještaj o javnim nabavkama za 2005. godinu, kojeg su radili po nalogu Odbora za reviziju, a koji su dostavili Upravi, Birou za marketing (u okviru kojeg je Odjel za javne nabavke) i svim sektorima iz kojih su uzimani uzorci javnih nabavki.

Prema procjeni direktora Odjela za internu reviziju, mogući problemi su u ljudskim resursima, jer u Društvu trenutno nema dovoljno kvalificiranih lica, obzirom da nemaju certifikatnog ovlaštenog revizora, niti certificiranih računovođa sa VSS. Postojeće osoblje u Odjelu za internu reviziju čine dva uposlenika sa VSS (diplomirani pravnik i diplomirani ekonomista) i uposlenik sa srednjom stručnom spremom, koja posjeduje odgovarajući certifikat certificiranog računovođe. Drugi mogući problem je motivisanost osoblja u ovom Odjelu, u smislu nagrađivanja. Direktor Odjela trenutno nema iskustva o kontrolnom okruženju koje treba da obezbijedi Uprava Društva, iz razloga što je tek otpočeo sa radom.

6. KOMENTAR

Uprava je u ostavljenom roku dostavila komentar na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005.godine, broj: KGD/DŽV-2810/06, od 14.11.2006. godine. U komentaru se navodi da se slažu sa navedenim konstatacijama, da u cijelosti prihvataju date preporuke i da će poduzeti adekvatne mjere i akcije kako bi iste u potpunosti implementirali.

Zahvaljujemo se svom osoblju koje je kontaktiralo sa nama tokom provođenja revizije na izuzetno korektnoj saradnji.

Viši revizor:

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Tim za reviziju:

Dubravka S. Barbarić, dipl.oec.

Sead Čorbo, dipl.oec.